

Sklep o ustanovitvi in delovanju Slovenskega nacionalnega centra za diamantni odprti dostop (SIDOD)

1. člen (Ustanovitev in status)

Konzorcij OPERAS-SI s tem sklepom ustanavlja Slovenski nacionalni center za diamantni odprti dostop (kratica SIDOD, angleško ime Slovenian Diamond Capacity Centre).

SIDOD deluje kot strokovna in organizacijska enota v okviru konzorcija OPERAS-SI.

SIDOD nima pravne subjektivitete.

Za pravne in finančne obveznosti, ki izhajajo iz delovanja SIDOD, odgovarja koordinator konzorcija OPERAS-SI.

2. člen (Namen delovanja)

Namen SIDOD je:

- krepitev načel diamantnega odprtega dostopa med slovenskimi znanstvenimi založniki,
- podpora znanstvenim revijam pri izpolnjevanju kriterijev diamantnega odprtega dostopa,
- sodelovanje z evropskimi in drugimi mednarodnimi pobudami na področju diamantnega odprtega dostopa.

3. člen (Naloge)

SIDOD opravlja zlasti naslednje naloge:

- organizira izobraževanja in strokovna srečanja s področja diamantnega odprtega dostopa;
- vodi in vzdržuje seznam slovenskih znanstvenih revij, ki izpolnjujejo kriterije diamantnega odprtega dostopa;
- sodeluje z European Diamond Capacity Hub (EDCH);
- preverja izpolnjevanje pogojev za uvrstitev revij v Diamond Discovery Hub (DDH);
- poroča konzorciju OPERAS-SI o svojem delu.

4. člen (Upravljanje)

SIDOD vodi koordinator konzorcija OPERAS-SI.

Za strokovne odločitve glede uvrščanja revij na seznam diamantnih revij koordinator lahko imenuje strokovno komisijo.

Sestavo, mandat in način dela strokovne komisije določi koordinator s sklepom.

5. člen (Kriteriji diamantnega odprtega dostopa)

Revija se lahko uvrsti na seznam diamantnih revij, če izpolnjuje kriterije, določene s smernicami EDCH oziroma DDH in objavljene v Diamond Open Access Standard (DOAS).

6. člen
(Postopek uvrstitve)

- (1) Vlogo za uvrstitev na seznam diamantnih revij lahko vloži založnik ali uredništvo revije.
- (2) SIDOD v roku 30 dni od prejema popolne vloge preveri izpolnjevanje kriterijev in sprejme odločitev.
- (3) O odločitvi se vlagatelj pisno obvesti.
- (4) V primeru zavrnitve lahko vlagatelj v roku 15 dni zahteva ponovno presojo.

7. člen
(Seznam revij)

SIDOD vodi javno dostopen seznam slovenskih diamantnih znanstvenih revij.

Na seznam se uvrščajo revije, ki so vključene v ustrezne nacionalne evidence in izpolnjujejo kriterije iz 5. člena tega sklepa.

SIDOD redno preverja izpolnjevanje pogojev in lahko revijo ob prenehanju izpolnjevanja pogojev izbriše s seznama.

8. člen
(Financiranje)

SIDOD nima lastnega proračuna.

Stroški delovanja SIDOD se krijejo iz sredstev konzorcija OPERAS-SI oziroma iz projektnih sredstev, če so zagotovljena.

9. člen
(Poročanje)

SIDOD najmanj enkrat letno poroča konzorciju OPERAS-SI ter sodeluje s Slovensko skupnostjo za odprto znanost.

10. člen
(Spremembe in prenehanje)

- (1) Ta sklep lahko spremeni ali razveljavi konzorcij OPERAS-SI z dvotretjinsko večino navzočih članov.
- (2) SIDOD lahko preneha delovati na podlagi sklepa konzorcija OPERAS-SI.

11. člen
(Veljavnost)

Ta sklep začne veljati z dnem sprejema na 8. seji konzorcija OPERAS-SI dne 13. 3. 2026.

Priloga: pojasnila sklepa

Datum in stanje opisane prakse na dan: 11. 3. 2026

1. člen

[OPERAS-SI](#) je decembra 2024 ustanovljen konzorcij, ki ga sestavljajo ZRC SAZU (koordinator), Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem, Centralna tehniška knjižnica in Inštitut za novejšo zgodovino.

3. člen

[European Diamond Capacity Hub](#) (EDCH, Evropsko stičišče za krepitev zmogljivosti diamantnega odprtega dostopa) je program združenja [OPERAS](#).
[Diamond Discovery Hub](#) (DDH, Stičišče za odkrivanje diamantnega odprtega dostopa) je diamantni seznam revij, na katerega je ZRC SAZU ob objavi portala (jeseni 2025) uvrstila 113 slovenskih znanstvenih revij.

5. člen:

Diamond Open Access Standard (DOAS Standard) je bil objavljen v [daljši](#) (v3) in [krajši](#) različici. Vsebuje več priporočljivih in nujnih elementov, ki bi jih revije morale upoštevati pri postopnih prizadevanjih glede izboljšanja kakovosti. DDH pa določa šest vstopnih operativnih meril za diamantne revije:

- I. Mora imeti vsaj eno ISSN oznako: praviloma imata tiskana in online objava različni ISSN številki.
- II. Revija mora biti znanstvena, na spletni strani revije mora biti jasno opisan recenzentski postopek za izbiro prispevkov in je v skladu s sprejetimi praksami v znanstveni disciplini..
- III. Tako na splošnih straneh kot ob posameznih člankih mora biti navedena katera od licenc kot npr. Creative Commons (priporočljivi, a ne nujni, sta CC BY in CC BY-SA).
- IV. Avtorjem ne sme zaračunavati stroškov objave (APC), bralcem mora biti prosto dostopna (ne sme biti za plačilnim zidom ali objavljena z zamikom), kar mora biti jasno navedeno na spletnih straneh.
- V. Na spletnih straneh revije mora biti navedeno, da v njej lahko objavlja katerikoli avtor, da je odprta za vse avtorje.
- VI. Revija mora biti v lasti znanstvene skupnosti (ne pa npr. v lasti komercialnega založbe, ki sicer tehnično skrbi za spletno objavo); tudi to mora biti navedeno na spletnih straneh.

7. člen

Nacionalna evidenca slovenskih znanstvenih revij sta ARIS/OSIC seznama [BIBLO-A](#) ali [BIBLIO-B](#), ki sta del sistema za vrednotenje slovenske znanosti, informativni seznam na [Portal slovenskih znanstvenih revij in monografij](#) vzdržuje Univerza v Mariboru. SIDOD obravnava le revije, ki so uvrščene v te sezname.